

Anemonen

Medlemsblad för
Hallsbergs Naturskyddsförening
Nr 1 2000

Vi planterar några oxlar i Ekoparken i Hallsberg, med hälsning från Naturskyddsföreningen

Innehåll:

Ordföranden har ordet	2
Kallelse till årsmöte	3
Årsberättelse	4
Årsmötesprogrammet	8
Sköllersta ekäng	9

Program 2000	Mittuppslaget
Rapport från Studiecirkeln i geologi	12
Svampexkursionen	14
10-årsberättelse	16

Ordföranden har ordet

Ännu ett år har gått, och vi har gått in i 2000-talet.

Hallsbergs Naturskyddsförening nöjer sig med att fira 10 år, men för oss som var med när vi startade 1990 känns det som om det var i går.

Arne Holmer har varit sekreterare hela denna tiden och på sidan 15 berättar han om verksamheten under dessa år.

Jag hoppas vi har gjort någon nytta under denna tiden. Våra exkursionsprogram har åtminstone varit ganska omfattande. Läs programmet på mittuppslagen och anteckna i almanackan. Det blir någon eller några nyheter i det nummer av Anemonen som vi skickar ut i augusti, men notera redan nu att vi tänker anordna en ny studiecirkel i höst. Om fossil och yngre bergarter den här gången.

Som vanligt är våra aktiviteter öppna för alla. Ta gärna med vänner och bekanta på en utflykt.

Sture H. (Redaktör för Anemonen ordförande i Hallsbergs naturskyddsförening)

Observera vår Webbplats med adressen

<http://hallsberg.krets.snf.se/>

**HALLSBERGS
NATURSKYDDSFÖRENING**

ÅRSMÖTE

Du hälsas välkommen till vårt årsmöte i Hallsberg.

Plats: **Kullängen** (Hallsbergs vårdcentral)

Tid: **Måndagen den 6 mars 2000 kl. 19.00**

PROGRAM:

- Sedvanliga årsmötesförhandlingar
- Författaren och miljödebattören **Göran Bergengren** talar under rubriken **Att ändra Guds och naturens ordning.** (Se presentation på sidan 12)

Kaffe serveras !

VARMT VÄLKOMNA !
Tag gärna med intresserade vänner.

STYRELSEN

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 1999

Styrelsen framlägger härmed följande verksamhetsberättelse för år 1999

Styrelsen har haft följande sammansättning:

Ordförande: Sture Hermansson

Sekreterare: Arne Holmer

Kassör: Håkan Lindgren

Övriga ledamöter:

Annika Ahlin

Tage Aronsson

Perarne Boo

Clas Göran Larsson

Margareta Svensson

Styrelsesuppleanter:

Inger Eriksson

Leif Karlsson

Styrelsemöten

Styrelsen har under året haft 8 sammanträden.

Skrivelser och kontakter med myndigheter

Vi har som remissinstans fått yttra oss till Länsstyrelsen över förslaget till det nya naturreservatet vid Geråsen i Viby. Reservatet ska skydda de gamla eklundarna och den intressanta skalbaggsfaunan där.

Till Hallsbergs kommun har vi besvarat remisser om följande

frågor: a) Kommunens nya plan för hantering av sopor och avfall, b) planläggning av östra industriområdet i Pålsboda, c) Europa-terminalen i Hallsberg, d) detaljplan för Ulfstättersområdet, e) detaljplan för industriområdet vid Laser Tool i Pålsboda.

Till Länsstyrelsen och Vägverket har vi lämnat synpunkter på den nya sträckningen av väg 51 förbi Pålsboda. Samtidigt som den är efterlängtdad av många bl.a. för att den ökar trafiksäkerheten så är det ofrånkomligt att en ny stor väg allvarligt skadar natur- och kulturmiljöer. Hur ordna passagen förbi Svennevad och Lillsjön?! Sture och Tage var den 30 augusti på ett informationsmöte i ärendet på Folkets hus i Pålsboda.

Vägverket har också fått våra synpunkter på diverse säkerhetsåtgärder längs motorvägen genom kommunen.

Konferenser, möten och kurser:

Tage Aronsson har under året varit vår representant i Länsförbundet med Inger Eriksson som ersättare. Tage har även varit vår kontaktperson vid möten under året mellan Naturskyddsföreningen i länet och landshövdingen.

Arne Holmer var kretsens

representant vid Länsförbundets årsstämma i Karlskoga den 24 april, ett årsmöte som ovanligt nog ej kunde fullföljas utan som slutgiltigt avslutades vid ett möte i Rynningevikens toppstuga den 3 juni.

Den 25 maj hade Hopajola, vilket enkelt uttryckt kan sägas vara "Örebro läns naturvårdsfond", sitt årsmöte i Rännestastugan vid Tysslingen. Arne Holmer representerade därvid Hallsbergskretsen.

Tage Aronsson, Margareta Svensson och Arne Holmer deltog i en länskonferens i Stadsträdgården i Örebro den 13 februari. Riksföreningens ordförande Göran Enander ledde samtalen under förmiddagen.

Den 24 februari var vi och flera hembygdsföreningar i kommunen inbjudna till en diskussion om Hallsbergs nya naturvårdsplan. Vi samtalade med personer i kommunen med ansvar för stadsplanering och miljöskydd. Arne Holmer representerade Naturskyddsföreningen.

Sture Hermansson har deltagit i länsstyrelsens projekt "Ralaån". Ett av de synliga resultaten i det projektet är tillkomsten av Ekoparken i Hallsberg. Föreningen har konkret bidragit till Ekoparken genom att skänka tre oxlar som i oktober planterades i parkens västra del.

Anemonen

Vår föreningstidning har utkommit

med 2 nummer i år med Sture Hermansson som redaktör.

Studiecirkel

En studiecirkel i geologi har genomförts med drygt tjugo intresserade deltagare. Kursens ledare var Lennart Säfbom, Hjortkvarn. Det stora intresset manar till någon sorts fortsättning.

Miljövänliga veckan

Årets tema var pappersvaror. Vi har haft en arbetsgrupp inför den veckan bestående av Margareta Svensson, Inger Eriksson och Annika Ahlin. Under kampanjveckan (vecka 40) hade vi ett stånd på Hallsbergsmarken med utställning, försäljning, och utdelning av diverse material samt provsmakning av björklövssaft och tranbär.

Skogskampanj

Svenska Naturskyddsföreningen har under året drivit en kampanj för naturskogar. I den har vi deltagit med en vandringsutställning som under hösten fanns till beskådande på biblioteket i Hallsberg. Den urskogsliknande naturen i *Gropadal* var det område i Hallsbergstrakten som vi försökte sätta strålkastarljuset på.

Agenda 21 vecka

Kommunen ordnade i oktober en Agenda 21 vecka. Sture ställde upp som representant för Naturskyddsföreningen och erbjöd under några eftermiddagstimmar

information om Ekoparken och vattendjurshävning i dammarna där.

Föreningsmöten och exkursioner:

Måndag 8 mars: ÅRSMÖTE.

Förutom sedvanliga förhandlingar visade Torsten Rönn bilder och berättade tillsammans med sin fru om Djur och natur på Madagaskar.

Lördag 13 mars: Uggleexkursion.

I år hörde vi kattugglor ropa i Herrfallsäng, både i början av kvällen vid sjutiden och när vi avslutade exkursionen vid tiotiden. I Pålsboda kunde vi höra en hornugglethane ropa från tallarna på Västergatan och även för några sekunder se den flyga förbi i gatubelysningen. Vid fjolårsboet i södra delen av samhället var det tyst och övergivet i år.

Lördag 20 mars: Lövträd utan löv.

En vandring med studier av vintrigt kala lövträd i Hallsbergs tätort med Sture som guide.

Söndag 9 maj: Vandring på Bergslagsleden

Ledare: Inger Eriksson

Söndag 16 maj: SNF 90 år.

Vi firade Svenska Naturskyddsföreningens jubileum en försommarfager dag i Herrfallsäng. En naturstig ordnades och vi bjöd på saft och tårta. Dagen avslutades med ett besök bland de knoppande majvivorna i rikkärret i reservatets västra del. Mycket lyckat med stor

anslutning, c.50 personer.

Måndag 24 maj (Annandag pingst): En heldagsutflykt till Omberg i Östergötland.

Tage var reseledare och guide.

Tisdag 25 maj Lövträd i blomning.

En vandring i Hallsberg med studier av blommande lövträd under Stures ledning.

Lördag 12 juni: Naturreservatet vid Lindhult.

Ledare Sture Hermansson.

Lördag 7 augusti Ängens dag

Slätter och trevlig samvaro i skönt sommarväder vid Broby äng. Som vanligt ett traditionellt gott samarbete med Kumla Biologiska Förening. 10 deltagare.

Lördag 18 sept. Svampexkursion

Karl Gustaf Nilsson identifierade svamparna åt oss. I år letade vi svamp i den spännande, urskogsliknande ravinen vid Viken söder om Tisaren. Området har kvaliteter som gör det värt att kanske bli skyddat som naturreservat. Trots den regnfattiga hösten fann vi 118 olika svampar. Sju deltagare.

Måndag 20 september

Återvinningscentralen Hallsberg

Studiebesök på kvällen vid nya återvinningscentralen i Hallsberg. 15 personer deltog.

Lördag 25 september Vandring

Inger Eriksson ledde en vandring till

Tisarstrand tur och retur från HOK-stugan i Hallsberg tillsammans med Bergslagens vandrarförening.

Måndag 15 november 10-årsjubileum

Vi firade på Kullängen i Hallsberg.

Denna kväll i november brukar traditionellt ägnas åt medlemmarnas egna bilder, men i år kom större delen av tiden att användas till firande av vår 10-årsdag. Den 13 nov. 1989 återuppstod nämligen den vilande Hallsbergs Biologiska förening. Föreningen bytte namn tre år senare. Bland särskilda gäster denna kväll fanns representanter för Kumla Biologiska Förening, för Miljö- och hälsoskyddet i kommunen, Ingela Wallin, föreningens första ordförande och Arne Tapper, f.d. konsulent vid Skogsvårdsstyrelsen. Bilder från vår

verksamhet visades, en kortfattad tioårsrapport lästes upp, det hölls tal och blommor och presenter delades ut. Margareta Svensson visade vackra naturbilder från Island. Föreningen bjöd på kaffe och tårta. Ca. 30 deltagare.

Medlemmar

Medlemsantalet är strax under 300.

Ekonomi

Beträffande ekonomin hänvisas till särskild berättelse.

Slutord

Vi tackar föreningsmedlemmarna för visat förtroende under året och önskar föreningen fortsatt framgång.

*Vi poserar framför en av oxlarna efter planteringen i eko-parken.
Sture, Perarne, Inger, Arne och Clas-Göran*

Göran Bergengren

Efter årsmötesförhandlingarna kan du lyssna till Göran Bergengren som talar med rubriken "Att ändra Guds och naturens ordning.". Göran har blivit mycket uppskattad föreläsare och han presenteras som följer i den bok om Tåkern han gav ut hösten 1999.

GÖRAN BERGENGREN (1945-) är bosatt i Åsbo socken i södra Östergötland och är författare, folkbildare och miljödebattör. Hans första möte med Tåkern i början på femtioalet blev livsavgörande och han ser fortfarande fågelsjön och naturvårdsarbetet där, som sin viktigaste biologiska skola.

Han har genom åren skildrat sjön i otaliga artiklar för tidningar och tidskrifter och dessutom i de två böckerna "Tåkern" (1981) och "Röster vid Tåkern" (1995).

Han har också arbetat med och skrivit om slättsjöns östgötska motpol, klarvattensjön Sommen. Boken "Sommen" kom 1984 och "Sommabygd - människor och landskap" 1992.

Bergengren är även poet och barnboksförfattare. Bland lyrksamlingarna kan nämnas "En mayaindian gick över bäcken" (1984), "Mellan Blåberget och Mount Kenya" (1988). Den sistnämnda med omslag av Gunnar Brusewitz.

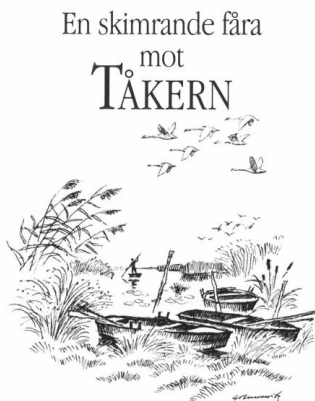
Exempel på barnböcker är "Naturbok för barn" (1984), "Insektsbok för barn" (1985), "Gäddan - fågelsjöns krokodil och andra fiskar" (1988), "Det kryllar av kryp" (1989), "Djurungarna i vår

skog" (1996) och "Honungsriket" (1997).

Ungdomsboken "Kärrhökens vildmark" (1988) handlar om Tåkern. Den dramatiserades av Utbildningsradion.

Göran Bergengren fick 1989 Stiftelsen Erik Rosenbergs minnesfonds naturvårdstipendium och 1997 Östgöta Correspondentens Palmaerstipendium.

Texten "Kaffevatten ur dräneringsdiket" skrevs för Fältbiologernas minnesbok "Femtio år är historien" (1996).

En skimrande fåra
mot
TÅKERN
En antologi om den stora fågelsjön
av Göran Bergengren
Illustrationer Gunnar Brusewitz

Naturresevat i Hallsberg

I vår pågående serie om naturresevat i Hallsberg besöker vi i år Sköllersta ekäng. Så här beskrivs den i boken Närke utgiven av Naturfotograferna (N) på Libers förlag 1986.

Sköllersta ekäng

En del av prästernas lön i gångna tider betalades in natura, det kunde vara odlingsmarker t ex som hörde till prästgården. Sköllersta ekäng var just en sådan "prästång". Den hävdades som slåtteräng och var glest trädbevuxen. Slåttern gynnade örterna och det utvecklades en

mycket artrik och vacker flora.

När ekängen blev naturresevat 1965 hade slåttern för länge sedan upphört och den vackra örtfloran konkurrerats ut av buskvegetation. Det skulle ha krävts långvarig slåtter på gammalt sätt för att få den tillbaka. Av ekonomiska skäl fick man i stället nöja sig med att hålla marken öppen med buskröjning och fårbeta. Det blir en artfattig flora i jämförelse med den som funnits, men vitsippsblomningen är bland de tätaste man kan få se. Hur ängen skulle sett ut om igenväxningen fått fortsätta kan man se strax norr om resevatet.

Naturres står det lite anonymt på kartan.

Vitsippor i Tjälvesta och blåsippor framför 300-årig ek i Trystorpsekäng. Går det fram i tryck? och är det lika fint i Sköllersta

PRO- 20

- Måndag
6 mars **Årsmöte.**
Förutom sedvanliga förhandlingar kommer författaren och miljödebattören Göran Bergengren att tala under rubriken Att ändra Guds och naturens ordning.
Kullängen (Hallsbergs vårdcentral) 19.00.
- Lördag
25 mars **Ugglor, stjärnor och våfflor.**
Vi börjar med våfflor i stugan och beger oss sedan ut i natten på spaning efter ropande ugglor och om det är stjärnklart försöker vi även lära oss några stjärnbilder på himlen.
Samling i Hallsberg 19.00 eller Herrfallsäng 19.15. Mycket varma kläder rekommenderas. Ansvariga: Arne, Sture och Inger.
- Lördag
15 april **Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm med Cosmonova och Bergianska trädgården.**
- Måndag
1:a Maj. **Fåglar vid Kvismaren och vitsippor i Sköllersta ekäng.**
Samling vid Konsum i Hallsberg 8.30 eller vid Öby kulle 9.00.
- Söndag
7 maj **Vandring Bergslagsleden Etapp2, Gillersklack-Stjärnfors.**
*Samling vid Konsum i Hallsberg kl.07.00 .
Ledare: Inger Eriksson.*
- Måndag
29 maj **Kvällsutflykt till Herrfallsäng.**
Fågelsång och blommor. Medtag grillkorv.
Samling vid Konsum i Hallsberg 18.45 eller vid stugan i Herrfallsäng 19.00.
- Måndag
5 juni **Nattsjungande fåglar vid Kvismaren.**
Samling vid Konsum i Hallsberg 21.00 eller vid Öby kulle 21.30. Ansvarig: Arne Holmer

Glöm inte att ta med matsäck när vi åker ut i skogen.
Stövlar eller kängor är bra att ha där ute.

- Tisdag
27 juni
Geråsen.
Nytt naturreservat med vackra ekhagar i Viby.
Samling vid Kumla kyrka 18.00 eller vid Geråsen, Viby kl.18.15. I samarb. med Kumla.
- Söndag
2 juli
Murstensdalen i Kilsbergen.
Avfärd från Kumla kyrka kl. 8.00. I samarb. med Kumla.
- Lördag
5 augusti
Broby äng.
Traditionellt slätterarbete. Vi kanske även prövar att arbeta med en slätterbalk. Tag gärna med egna liar och räfsor. Föreningen har dock några för utlåning.
Samling vid Konsum i Hallsberg 9.00 eller i ången 9.15.
- Lördag
13 augusti
Harge uddar mm, vid norra Vättern.
Avfärd från Kumla kyrka kl. 8.00. I samarb. med Kumla.
- Söndag
20 augusti
Jan Johanssons paleontologiska museum i Knällinge
Troligen inledningen på en studiecirkel med Jan som ledare. Vid första träffen i Knällinge diskuterar vi den fortsatta uppläggningsen av kursen.
Samling vid Konsum i Hallsberg 08.45 eller i Knällinge i Sköllersta 09.15.
Anmäl om du är intresserad av att delta i studiecirkeln.
- Söndag
3 september
Kindla.
Ett nytt, mycket stort naturreservat av urskogskaraktär i norra länsdelen.
Avfärd från Kumla kyrka kl. 8.00. I Samarb. med Kumla
- Lördag
16 september
Svampexkursion.
Samling vid Konsum, Hallsberg kl. 09.00.
- Måndag
20 november
Medlemmarna visar egna bilder.
Kullängen kl. 19.00

Ta gärna med vänner och bekanta. Alla är välkomna!

Frågor? Ring Sture Hermansson 0582-135 87 eller Arne Holmer 0582-407 58

STUDIECIRKELN I GEOLOGI

Sture Hermansson

Under september månad 1999 genomförde vi en geologisk studiecirkel. Den bestod i två kvällar med genomgång inomhus och två heldagar i fält. Det kom över 20 personer så vi hoppas kunna göra en fortsättning med inriktning på fossil och sedimentära bergarter till hösten.

Söndag 12 september

Den första fältdagen gick till området runt Åmmelången/Zinkgruvan. Det första nedslaget gjorde vi på Vena gruvfält där kunde vi göra fina fynd av rosenkvarts. Nästa anhalt var Västerby

pegmatitbrott. Pegmatit är en mycket grovkornig släkting till granit, och där fanns många vackra mineral. Vi fann bl.a. ljus och mörk glimmer och flera fina turmaliner. Denna dag avslutades på en tipp vid Zinkgruvans där vi bl.a. plockade gröna amazonstenar.

Söndag 26 september

Den andra fältdagen tillbringades i trakten mellan Pålshöjden och Hjortkvarn. Vi började i "diamantgruvan" i närheten av Svennevads hembygdsgård. "Diamanterna" var bergkristaller, men ändå.

Exkursionsdeltagarna samlas runt Lennart Sjöbom för att få ett utlåtande om de stenar med olika mineral de funnit.

Efter ett besök vid en gammal koppargruva och ett större stenbrott tillbringade vi en lång stund i grustaget i Hjortkvarn. Detta grustag är, som de flesta, beläget i en rullstensås. Stenarna där har transporterats med en isälv, en smältvattensälv som rann fram under den stora inlandsisen när den höll på att smälta bort. Lennart Säfbom visade porfyr från Dalarna och andra stenar med ursprung långt från Hjortkvarn.

En del av oss avslutade med ett besök vid den berömda jättegrytan Perkils kättil, där stenar i en strömvirvel vid inlandsisens avsmältning borrar ett djupt hål i berget.

Några internettips för den geologiintresserade.

Svenska amatörgeologernas riksförbund: www.sarf.org

Det finns åtminstone två amerikanska sajter som har information och bilder på de flesta mineral man kan tänka sig:

mineral.galleries.com/ och www.minerals.net/

Hos Sveriges provnings och forskningsinstitut kan du läsa om ädelstenar och pärlor: www.sp.se/kattfoten/sidor/stenparl.htm

Rapport från världens största mineralmässa i Tucson Arizona: <http://www.tucsonshow.com/>

En del av de platser som är intressanta och givande för en geolog är rena öknerna för andra naturstudier. Här letar vi amazonsten på en tipp vid Zinkgruvan.

SVAMPEXKURSION DEN 18 SEPT. 1999

Plats: Viken 1:3, Åsbro, söder Tisaren i Lerbäck socken

Väderlek: Mulet, lugnt, +17°.

7 deltagare

Exkursionsledare: Karl Gustaf Nilsson.

Vi fann 118 olika svamparter

Vi började med att studera några svampar från en annan lokal som demonstrerades av K G Nilsson:

Rynkad tofsskivling

Falsk rutsopp

Stensopp

Smörsopp

Sandsopp

Örsopp

Stolt fjällskivling

Rökslöjskivling

Fjällig tofsskivling

Sommarmusseron

Vitgul flugsvamp

Svedkremla

Tegelkremla

Tickor:

Alticka

Aspticka

Bitterticka (*Oligoporus stipticus*)

Björkticka

Blåticka

Fnöskticka

Klibbticka

Platticka

Rotticka

Rävticka

Sammetsticka

Svedticka

Violticka

Zonticka

Soppar:

Aspsopp (apelsinsopp)

Björksopp

Sammetssopp

Tegelröd björksopp

Kremlor:

Giftkremla

Gransillkremla (*Russula favrei*)

Grönkremla

Gulkremla

Kantkremla

Lackkremla

Mandelkremla

Olivsillkremla

Pepparkremla

Senapskremla (*Skarp gulkremla*)

Skörkremla

Stinkkremla

Storkremla

Svedkremla

Vinkremla

Riskor:

Buktriska

Doftriska

Fjällriska

Granblodriskiska

Gråriskiska

Kamferriska (Kurryriskiska)

Lilariska

Luden vitriskiska

Rävriska

Skogsriska

Skäggriska

Småriska
Sotriska
Svartriska
Spindelskivlingar:
Björkspindling
Ockraspindling
Blekskivig spindling, (*Cortinarius ochrophyllus*)
Blodspindling
Bockspindling
Granspindling
Gråbrun björkspindling
Honungsspindling
Rodnande spindling (*Cortinarius cyanites*)
Rödbandad spindling
Stinkspindling
Ullspindling
Umbrabrun spindling
Violettfootad slemspindling
Övriga skivlingar:
Allmän fränskivling
Ametistskivling
Barrbrosskivling
Besk vaxskivling
Blek ostronskivling
Brun kamskivling
Citrongul slemskivling
Falsk kantarell
Fjällig tofsskivling
Fläckmusseron
Föränderlig tofsskivling
Gifthätting
Granrödling, (*Entoloma turbidum*)
Gulköttig grynskivling
Hjortskölding (Sköldskivling)
Honungsskivling
Kantarell
Kastanjmusseron
Laxskivling
Medusasprödskevling, (*Psathyrella caput-medusae*)

Mjölkhätta
Mörk nagelskivling
Mörk trattskevling
(Klubbtrattskevling)
Ockragul grynskivling
Olivvaxskivling
Pluggskivling
Rodnande flugsvamp
Rynkad tofsskevling
Rynkhätta
Röd flugsvamp
Rökslöjkskevling
Slemmig tofsskevling
Sotvaxskivling
Stor kragskivling
Streckmusseron
Svavelgul slöjkskevling
Svaveltofsskevling (Svavelgul tofsskevling)
Såpmusseron
Trattkantarell
Tuvad nagelskevling
Tuvad sprödskevling
Vit flugsvamp
Annan svamp:
Blek taggsvamp
Rödgul taggsvamp
Zontaggsvamp (*Hydnellum conrescens*)
Gyttrad röksvamp
Mörkbrun röksvamp
Vårtig röksvamp
Asprost
Hornrost
Gul svampsnylting
Gullhorn
Stubbhorn
Tickdyna
Kotteskorv
Lingonsvulst
Mjöldryga
Stor vargmjolk

HALLSBERGS NATURSKYDDSFÖRENING

Så började det

Den 13 november 1989 återuppstod den sedan några år sovande Hallsbergs Biologiska Förening. På Stocksätersskolan samlades ett tjugotal naturintresserade personer och en interimsstyrelse tillsattes. Mötet beslöt dessutom att föreningen skulle ombildas till en krets i Svenska Naturskyddsföreningen. Drygt ett år hade då förflutit sedan de första kontakterna tagits. Flera möten med naturvänner, en bildafton och en exkursion i hallsbergsbygden ledde fram till en arbetsgrupp som ordnade startmötet den 13 oktober. Det allt överskuggande problemet under förberedelseåret var att få tag i en ordförande. Ingela Wallin blev nu den som kom att leda interimsstyrelsen på åtta personer. Tre av dem är i dag fortfarande aktiva styrelsemedlemmar, Sture Hermansson, Clas-Göran Larsson och Arne Holmer. Övriga i denna första styrelse var Conny Persson, Karl-Erik Karlsson, Helena Johansson och Ingemar Eliasson.

Biologiska föreningen blir Naturskyddsföreningen

Vid det första årsmötet, i mars 1990, fick hela interimsstyrelsen förtroendet att fortsätta leda föreningen. Vi gjorde en rivstart och under 1990, det

första hela verksamhetsåret, ordnades 24 olika sammankomster och exkursioner. Mats Rosenberg underhöll vid årsmötet de 54 närvarande med bilder från Nordamerikanska nationalparker.

Föreningens namn ändrades vid årsmötet 1994 till **Hallsbergs Naturskyddsförening**.

Vi ärvde från den gamla föreningen ett litet trevligt torp i naturreservatet Herrfallsäng. Mycket energi har lagts ned på att renovera stugan och göra den snygg och trevlig. De första åren hade styrelsen oftast sina möten i skogsvårdsstyrelsens lokaler i Långängen men snart samlades vi allt oftare i stugan, som nu kunde göras varm och skön med en gjutjärnskamin som vi eldade i utan risk efter att ha bättrat på skorstenen. Stugan har på flera sätt blivit en återkommande samlingspunkt och inte mindre trevlig sedan vi fått fart på den gamla järnspiseln och lärt oss laga till frasiga våfflor på den. God hjälp med stugans renovering har vi fått genom att agera arbetsgivare och deltagit i s.k. ALU-projekt. Om några namn ska nämnas i samband med stugans uppsnygging så är det kanske främst den mångkunnige målaren Sven-Åke Josefsson i gott samarbete med Håkan Lindgren och hans bror Bernt. Stugan är rätt liten. Den saknar vatten och

elektricitet. Vi har därför ofta använt Kullängens vårdcentral som samlingslokal, i.a. vid de flesta årsmötena och vid studiecirkelträffar.

Återkommande programpunkter

På våra program under de gångna tio åren har det funnits 151 exkursioner, föreningsmöten och andra sammankomster. Några aktiviteter återkommer nästan varje år. I mars har vi t.ex. under ibland stjärnklara kvällar lyssnat efter ugglorop och samtidigt försökt identifiera de olika stjärnbilderna på vinterhimlen. En vårvandring på Bergslagsleden med Inger Eriksson som ledare har blivit en tradition. Junikvällar har varit lämpliga för att lyssna på nattsjungande sångare vid Kvismaren. Åtminstone någon aktivitet brukar vi varje år förlägga till Herrfallsång, det vackra naturreservat som vi har alldeles inpå knutarna vid vår stuga, i regel i maj-juni. Slåtter i augusti på ängen vid Broby har alltsedan 1993 varit en återkommande aktivitet. I september har vi ordnat svampexkursioner. Oftast har vi haft förmånen att ha Karl Gustaf Nilsson som mykologiskt sakkunnig guide. I november brukar verksamhetsåret avslutas med en bildafton då

föreningens medlemmar i all anspråkslöshet visar upp egna bilder av olika slag och berättar om upplevelser i naturen under det gångna året.

Program vid årsmöten

Vid årsmötena har olika föredrags hållare fört oss långt ut i världen och genom bilder låtit oss uppleva naturen i fjärran länder bl.a. har Mats Rosenberg tagit oss med till Nordamerikas nationalparker, Torbjörn Arvidsson till Alaska och Svalbard och Lennart Säfbom har lärt oss hur man överlever och gräver fram opaler i Australiens vildmarker. Naturen i svenska fjäll och norska fjordar har vi upplevt genom Björn Uhr och Anders Järnmark. Strövtåg i hemmanaturen vid Kvismaren i Närke har vi bjudits på av Kent Larsson.

Vi har ofta samarbetat med Kumla Biologiska förening. Ingalill Teljä syns här bland andra exkursionsdeltagare i ett fågeltorn vid Tåkern.

Vi bläddrar lite bland årsberättelserna och ser att ...

1990 snickrade vi fågelholkar.

1991 gjorde vi en natur- och kulturhistorisk resa längs Hardemoåsen och var på Öja mosse. Vi besökte Jan Johansson antropologiska museum i Knällinge.

1992 invigdes en naturstig som vi på olika sätt arbetat med i Lundby äng vid Vibysjön.

1993 startade vi arbetet med att sköta ängen i naturreservatet vid Broby.

1994 gjordes en skogsexkursion på Boo med skogsvaktare Tage Aronsson som guide och vi gör ett andra besök vid Jan Johanssons spännande museum i Knällinge.

Röjning för naturstigen i Broby äng

Slätter i Broby äng. Arne Holmer närmast.

1995 kunde vi glädja oss åt att vår strävan att utvidga naturreservatet i Broby krönts med framgång. Stugan fick en rejäl yttre ansiktslyftning. Vi deltog i en föreningsmessa i Sydärkehallen och vi startade med särskilda aktiviteter under den s.k. miljövänliga veckan i oktober, något vi framöver fortsatt med.

1996 vidtog vi åtgärder för att driva på arbetet med Agenda 21 i kommunen. Vi gjorde besök på Fallastiftelsens försöksodlingar av olika barrträd och vi tittade på guckusko i Bölets ängar.

Vi utmärker oss detta år genom att vara en av de kretsar i landet som ökar medlemsantalet snabbast, - 372 personer vid årsskiftet.

1997 var vi värdar för länsstämman som förlades till Skålegården vid Skogaholm. Vi bjöd in tjänstemän i kommunen för diskussion om det lokala miljövårdsarbetet. Det året rasade en stor skogsbrand i Svennevad och vi gjorde på hösten ett första studiebesök i området.

1998 agerade vi mot den planerade torvbrytningen på Skallemossen och gjorde skrivelser för att rädda naturen vid Gropadal. Djurkonservatorn Jonas Hellström i Glottra och hans mufflonfår besöktes och vi studerade olika trädarter i Hallsbergs tätort.

Studiecirklar, konferenser, miljöaktiviteter

Vi har allt oftare varit bollplank till olika myndigheter som bett oss om synpunkter på olika saker. Vi har således svarat på remisser och uttalat

oss i olika frågor till kommunen, länsstyrelsens miljöenhet, Vägverket och Svenska Naturskyddsföreningen kansli.

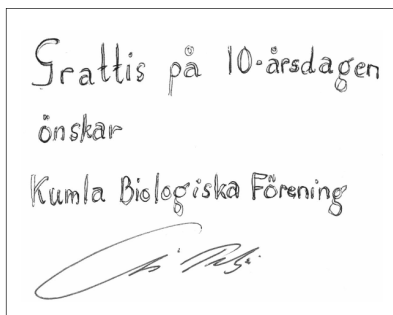
En stor mängd kurser, konferenser och möten har erbjudits under åren och i mån av tid och intresse har styrelsemedlemmar deltagit.

Vi har deltagit i ett pilotprojekt kring Ralaåns vattensystem som Länsstyrelsen drog igång 1994. Ett konkret resultat av dessa rådslag är den ekopark som skapats i Hallsberg.

Vi har haft studiecirklar om Agenda 21 med betoning på arbetet i Hallsbergs kommun, i grundläggande fågelkännedom och i geologi med exkursioner på olika platser i södra Närke.

Slutligen ska framhållas att vi under åren haft ett mycket gott samarbete med systerföreningen i Kumla både med studiecirklar och andra programpunkter, något vi hoppas kunna fortsätta med.

Arne Holmer 1999-10-27

*Kumla Biologiska Förening
uppvaktade vid 10-årsjubileet.*

B föreningspost

Avsändare:

Hallsbergs Naturskyddsförening

Soldatvägen 11

694 30 Hallsberg

Kontaktpersoner:

Sture Hermansson 0582-135 87

Arne Holmer 0582-407 58

